

Organ
KommunfullmäktigeNr
6/2023Sida
1

Sammanträdestid	Tisdagen den 17.10.2023, kl.18.30 – 20.10.
Sammanträdeslokal	Kommunkansliet i Sund
Närvarande	<p>Ledamöter:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Dorita Lindholm, ordf. ☒ Johan Lindholm, vice ordf. ☒ Susann Eklund, andra vice ordf. ☒ Benny Klingberg ☐ Erik Schütten ☐ Rikard Järvinen ☒ Fredrik Lindeman ☒ Annika Kortman ☒ Tony Ek ☒ Christer Lindqvist ☒ Heljä Vesterlund ☒ Sonja Lindström-Winé ☐ Ann-Charlott Nyman <p>Ersättare:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Ann Carlsson ☒ Petter Johansson ☐ Mia Schütten
Övriga närvarande	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Mats Ekholm, kst ordförande ☐ Linda Hemming, kst vice ordförande ☒ Andreas Johansson, kommundirektör ☒ Marika Willstedt, ekonomichef, §§ 42 - 46 ☒ Desirée Zetterman, äldreomsorgsledare, §§ 42 - 46 ☒ Erik Nordback, kommuntekniker, §§ 42 - 46 ☒ Alexandra Andersson, daghemsföreståndare, §§ 42 - 46 ☒ Jessica Sundström, tf. skolföreståndare, §§ 42 - 46
Ärenden	§§ 42 – 50
Underskrift	<p>Dorita Lindholm ordförande</p> <p>Andreas Johansson sekreterare</p>
Protokollet justerat	<p>Tid och plats tisdagen den 17.10.2023, på Sunds kommunkansli</p> <p>Heljä Vesterlund Sonja Lindström-Winé</p>
Protokollet publicerat på kommunens webbplats	<p>Onsdagen den 18.10.2023</p> <p>Intygar:</p> <p>Mia Schütten Byråsekreterare</p>

Organ Kallelsedatum Kallelsenummer
Kommunfullmäktige 10.10.2023 6/2023

Sammanträdestid	Tisdagen den 17.10.2023, kl. 18.30
Sammanträdesplats	Kommunkansliet i Sund
Protokollet publice- rat på kommunens webbplats	Onsdag den 18.10.2023
Kallelsen utfärdad	Sund den 10.10.2023 Dorita Lindholm, ordf. kommunfullmäktige

Ärendets §-nummer   Ärende

- Kfg § 42 Sammanträdetts laglighet och beslutsförhet
- Kfg § 43 Val av två protokolljusterare
- Kfg § 44 Godkännande och komplettering av föredragningslistan
- Kfg § 45 Delgivning av kommunstyrelsens protokoll
- Kfg § 46 Budget 2024, nämndernas förslag till kännedom
- Kfg § 47 Redovisning av verksamhetsmål, förnyelsebar energi på kommunens fastigheter
- Kfg § 48 Försäljning av tomt på industriområdet, BTN
- Kfg § 49 Sunds kommuns medlemskap i Ålands näringsliv
- Kfg § 50 Redovisning av uppdrag, utreda Mankalaprincipen

Denna möteskallelse har anslagits på kommunens elektroniska anslagstavla den 10.10.2023

Intygar

Andreas Johansson, kommundirektör

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
17.10.2023

Kfg § 42 Sammanträdet laglighet och beslutsförhet

17.10.2023 Enligt KomL 42 § skall Kallelse till sammanträde jämte handlingar sändas till ledamöterna minst sju dagar före sammanträdet, om inte fullmäktige i förvaltningsstadgan beslutar om en kortare tid. Inom samma tid ska sammanträdet tillkännages på det sätt som bestäms i 12 §. (2017/86). Enligt kommunens egen förvaltningsstadga kapitel 3 fullmäktiges sammanträden § 12 sänds kallelse till fullmäktiges sammanträden minst 6 dagar före sammanträdet. Enligt gällande beslut av kommunfullmäktige (§ 8/2020) gäller ”att den kommunala informationen så som tidigare till största delen anslås på den officiella anslagstavlan vid kansliet och införs i Sundsaktuellt [...]”.

Enligt § 18 i förvaltningsstadgan skall namnupprop förrättas och ordföranden skall konstatera huruvida kommunfullmäktige är lagligen sammankallat och beslutfört.

Kallelse till detta sammanträde har anslagits och avsänts 10.10.2023.

Beslut:

Sammanträdet konstateras lagenligt sammankallat samt beslutfört.

Kfg § 43 Val av två protokolljusterare

17.10.2023 Enligt kapitel 3 Kommunfullmäktige i kommunens förvaltningsstadga § 44 skall fullmäktiges protokoll justeras av två för ändamålet för var gång valda justerare, såvida fullmäktige inte beslutat annorlunda beträffande något ärende. I enlighet därmed bör två protokolljusterare utses för sammanträdet.

Kommunfullmäktige torde bestämma tid för protokolljustering, samt utse två protokolljusterare. I tur att justera protokollet är Heljä Vesterlund och Sonja Lindström-Winé.

Beslut:

Till protokolljusterare valdes Heljä Vesterlund och Sonja Lindström-Winé. Protokollet justeras på Sunds kommunkansli tisdagen den 17.10.2023, direkt efter sammanträdet.

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
17.10.2023

Kfg § 44 Godkännande och komplettering av föredragningslistan

17.10.2023

Kommunallag (1997:73) för landskapet Åland

44 §. Förutsättningar för behandling av ärenden

Fullmäktige kan endast handlägga ärenden som nämnts i kallelsen till sammanträdet och som i enlighet med bestämmelserna i denna lag beretts av styrelsen eller ett beredningsorgan som avses i 45 §.

Om ett ärende enligt en uttrycklig bestämmelse skall handläggas vid ett särskilt sammanträde, skall ärendet handläggas vid det sammanträdet även om inte detta nämnts i kallelsen. Fullmäktige kan besluta att handlägga även andra ärenden som inte nämnts i kallelsen. Ett ärende som skall beredas och som inte har beretts av styrelsen eller annat beredningsorgan kan handläggas endast om fullmäktige enhälligt beslutar det.

Beslut:

Föredragningslistan godkänns i föreliggande form.

Kfg § 45 Delgivning av kommunstyrelsens protokoll

17.10.2023

Nedanstående protokoll delges kommunfullmäktige:

[Kommunstyrelsen 7](#)

Beslut:

Protokollet anses delgivet.

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
17.10.2023

Kfg § 46 Budget 2024, nämndernas förslag till kändedom

17.10.2023

Alla nämnderna har behandlat sina respektive budgetförslag, inklusive kommunstyrelsen.

Utbildningsnämnden, 25.9.2023, § 18,
Kommunstyrelsen, 25.9.2023, § 107,
Byggnadstekniska nämnden, 28.9.2023, § 69,
Omsorgsnämnden, 3.10.2023, § 37,

Konstateras att enligt nämndernas förslag, så är resultatet – 163 798 € och årsbidraget + 223 822 €.

Radetiketter	Bokslut 2022	Budget 2023	Nämndernas budget (år + 1)
C100 Förvaltningssektorn			
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	59 716	37 570	39 260
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 381 733	-1 445 866	-1 520 172
A7100 AVSKRIVNINGAR	-5 318	-5 300	-5 310
C100 Förvaltningssektorn Summa	-1 327 335	-1 413 596	-1 486 222
C200 Socialväsendet			
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	351 121	326 980	330 100
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 392 068	-1 483 520	-1 716 600
A7100 AVSKRIVNINGAR	-6 802	-15 640	-17 560
C200 Socialväsendet Summa	-1 047 748	-1 172 180	-1 404 060
C300 Utbildningsnämnden			
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	80 683	65 800	77 000
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-2 308 866	-2 397 780	-2 420 690
A7100 AVSKRIVNINGAR	-14 760	-9 130	-6 940
C300 Utbildningsnämnden Summa	-2 242 943	-2 341 110	-2 350 630
C500 Byggnads-tekniska nämnden			
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	574 026	549 696	551 890
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-956 017	-954 560	-1 072 270
A7100 AVSKRIVNINGAR	-327 866	-338 990	-339 510
C500 Byggnads-tekniska nämnden Summa	-709 857	-743 854	-859 890
C600 Gemensamma nämnder			
A3100 VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 979	3 650	3 600
A4100 VERKSAMHETENS KOSTNADER	-65 610	-64 660	-82 495
A7100 AVSKRIVNINGAR	-12 110	-23 870	-18 300
C600 Gemensamma nämnder Summa	-73 741	-84 880	-97 195
9000 Finansiering			
A5100 SKATTEINKOMSTER			
5000 Kommunal inkomstskatt	3 727 664	3 464 000	3 650 000
5100 Fastighetsskatt	111 776	105 000	111 000
5200 Andel av samfundsskatt	110 883	65 000	60 000
A5400 Övriga skatter	20 045	18 000	20 000
A5100 SKATTEINKOMSTER Summa	3 970 368	3 652 000	3 841 000
A5110 LANDSKAPSANDELAR	1 881 570	2 162 517	2 193 199
A6100 FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-9 103	-24 520	
9000 Finansiering Summa	5 842 835	5 789 997	6 034 199
Totalsumma	441 210	34 377	-163 798

Organ

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

17.10.2023

De ledande tjänstemännen är inbjudna till kommunfullmäktiges sammanträde för att kort presentera sina respektive budgetförslag samt vid behov kunna svara på frågor från fullmäktiges ledamöter.

Beslut:

Kommunfullmäktige antecknar budgetförslaget till kännedom.

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

17.10.2023

Kfg § 47 Redovisning av verksamhetsmål, förnyelsebar energi på kommunens fastigheter

Kst, § 105
25.09.2023

I förvaltningssektorns verksamhetsmål för år 2023, punkt 10 så står följande: ”utreda om det går att öka produktionen av förnyelsebar energi på kommunens fastigheter”. Budgetmålet verkställs i och med nedanstående beredning.

Följande energikällor klassas som förnybara:

- Vattenkraft,
- Vindkraft,
- Solenergi, och
- Bioenergi (i praktiken biogas, etanol eller biodiesel).

Kärnkraft klassas ej som förnybar men däremot fossilfri och berörs därför ej.

Kommunen har inga tillräckligt stora vattendrag på sina fastigheter så detta alternativ faller bort.

Gällande vindkraft, så är bedömningen att kommunens fastigheter är för små, eller redan exploaterade i sådan grad att det ej går att bygga vindkraft på dem.

Solenergi skulle vara möjligt och det bästa taket att sätta upp solceller på torde vara Tallgårdens eftersom verksamheten pågår dygnet runt, året runt. Dock så har det börjat diskuteras om korrosion på plåttak som eventuellt kan uppstå av solcellspaneler. Finns även uppgifter om att det kan öka fukt på vind. Övriga byggnader går det också att sätta in solceller på, men där bedöms nyttan inte vara lika stor som på Tallgården eftersom verksamheterna är stängda under den tid på året där solen skiner som starkast.

Bioenergi används redan för verksamheterna i Finby och det bedöms ej vettigt att anlägga ex. pelletsförbrännare på kommunkansliet eller Tosarby daghem.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige ska besluta att det projekteras för solceller på Tallgården under 2024 med ett förverkligande av projektet under 2025. I projekteringen ska eventuella risker beaktas.

Beslutet verkställs av byggnadstekniska nämnden och medel för projektet tas upp i budget 2024 och ekonomiplan 2025.

Beslut:
Enligt förslag.

Organ
Kommunfullmäktige
Kfg, § 47
17.10.2023

Sammanträdesdatum
17.10.2023

Beslut:
Beslut enligt förslag.

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

17.10.2023

Kfg § 48 Försäljning av tomt på industriområdet, BTN

BTN, § 63

07.09.2023

En intressent (ett företag) har hört sig för om möjligheten att få köpa tomt på Industriområdet i Svensböle.

Företaget är i dag i behov av ca 2.500 m².

Senast en tomt såldes på området (april 2021) var priset 1,00 €/m². Indexregleras detta pris skulle det ligga på 1,16 €/m² i dagsläget.

Principer för försäljning av tomt på industriområdet togs fram vid senaste försäljningen och bör även tillämpas vid en eventuell ny tomtförsäljning. Här ingår en återköpsklausul ifall tomten inte är bebyggd till viss del inom 5 år.

Ifall det blir aktuellt med tomtförsäljning behöver vägen på industriområdet byggas ut så den når fram till tomten. Medel för detta behöver tas in i budgeten för år 2024.

Kommunteknikerns förslag:

Nämnden föreslår inför kommunstyrelsen att tomtpriset fastställs till 1,16 €/m² och att tidigare försäljningsvillkor även tillämpas vid en eventuell försäljning.

BESLUT

Förslaget godkändes.

Kst, § 110

25.09.2023

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige ska besluta att tomtpriset fastställs till 1,16 €/m² och att tidigare försäljningsvillkor även tillämpas vid en eventuell försäljning.

Beslut:

Enligt förslag.

Kfg, § 48

17.10.2023

Förslag från ordförande Dorita Lindholm att kommunfullmäktige ska besluta enligt följande:

Kommunfullmäktige beslutar att tomtpriset fastställs till 1,16 €/m² och att tidigare försäljningsvillkor tillämpas.

Beslut:

Kommunfullmäktige beslutar enligt Dorita Lindholms förslag.

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

17.10.2023

Kfg § 49 Sunds kommuns medlemskap i Ålands näringsliv

Kst, § 111

25.09.2023

Den 2a augusti 2023 så publicerade Ålandstidningen en gästledare skriven av Susanne Olofsson som är VD för Ålands näringsliv, med rubriken Därför hindrar 16 kommuner det åländska näringslivets utveckling.

”Att vi ålänningar älskar våra kommuner är det inget tvivel om, att hänvisa till vilken kommun man bor i eller är född i säger direkt något om en person. Jag uppger gärna min hemkommun eftersom det ger en nyans till vem jag är – jag bor i Lemland men jag är född på Vårdö. Det är en del av min historia och en del av vem jag är. Det är kanske också det som gör att kommunsammanslagning känns så svårt. Det går in i vårt hjärta och in i vår själ.

Med den bakgrunden förstår man varför kommunfrågan har blivit så svår, vi diskuterar inte den frågan, för då kan vi inte diskutera något annat. Detta är inget effektivt sätt att nå utveckling.

Många kommuner kämpar i dag med stora ekonomiska problem, det är skillnader i servicen beroende på vilken kommun man bosätter sig i. På grund av den ekonomiska realiteten är det i många kommuner frågan om service på miniminivå, medan andra kommuner kan erbjuda mera service till invånarna vilket attraherar inflyttning på ett annat sätt. Till exempel Jomala har en kommunalskatt på 16,5 procent medan fem kommuner har en kommunalskatt på 19 procent eller högre.

Utan de stora kommunernas skatteintäkter, satsningar och vilja att utvecklas (till exempel inom digitalisering) skulle Åland inte se ut som det gör i dag. De stora kommunerna är de som håller liv i Åland och som har muskler att jobba med utveckling.

Ålands Näringsliv jobbar för att stärka det åländska näringslivet. Vi är privatfinansierade genom medlemsintäkter, och våra medlemmar finns i alla de åländska kommunerna. Vår målsättning är ett starkt och konkurrenskraftigt näringsliv, med den bakgrunden är det inte svårt att se att 16 kommuner håller tillbaka utvecklingen på Åland. Det hämmar inte bara inom det kommunala utan även inom näringslivet.

Samordning av resurser är lättare i större sammanhang. Det blir mera rättssäkert och rättvist när det finns experter inom varje område, något som inte är möjligt i mindre sammanhang där man behöver kunna lite av varje.

Det finns utmaningar gällande att hitta intresserade och engagerade personer till nämnder, kommunstyrelse och kommunfullmäktige, samt att hitta rätt kompetens till de olika positionerna inom kommunförvaltningen.

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
17.10.2023

Att vara kommundirektör i dag handlar i många fall om krishantering och inte om kommunutveckling. Tiden för att utveckla näringslivet finns inte och de frågorna hamnar ofta långt ner på agendan och i stället fokuseras det på att upprätthålla lagstadgad service. Vi nöjer oss med det vi måste, i stället för att fokusera på hur vi kan utveckla Åland och nå de mål som vi behöver för att vända Åland till att återigen vara ett av de områden i Norden med mest tillväxt. Och ja, tillväxten behövs om vi vill behålla det välfärdssamhälle vi vant oss vid. Demografin talar sitt tydliga språk.

Utredningar, som har gjorts gällande kommunsammanslagningar, visar på kortsiktigt få inbesparingar. Lyfter man blicken och tittar framåt, mot den utveckling som står framför oss; med digitalisering, artificiell intelligens och invånare som ställer högre krav på rättvis tillgänglighet och service – då blir vinningarna en annan sak.

Vi måste våga lyfta blicken. Vilken typ av samhälle vill vi erbjuda om 10, 15 och 20 år? Vill vi ha 16 kommuner där majoriteten kämpar för att kunna erbjuda lagstadgad service? Eller vill vi ha en modern kommun som förutom god service även kan jobba med utveckling inom många områden inklusive näringslivsfrågor?

Vi vill att Åland ska vara ett attraktivt samhälle som har råd att erbjuda en guldkant inom till exempel vård, omsorg och storlek på skolklasser.

Kommunerna producerar merparten av den offentliga service som är förknippad med en modern livsstil och har stor betydelse även för företagsamheten lokalt. Kommunens förvaltning behöver arbeta för att möta näringslivets behov. Kommungränserna hindrar utveckling och samordning av frågor som planering, miljö, vatten- och avloppshantering. En del kommuner är för små för att vara handlingskraftiga.

En åldrande befolkning och kostnadsutveckling betyder att upprätthållande av servicenivån kräver en strukturförändring. Pengarna ska användas där de gör nytta, inte till att upprätthålla strukturer som tiden sprungit ifrån.

Att få fler att flytta till Åland är kanske Ålands viktigaste fråga just nu. En ekonomi i balans är inte annars möjlig. Vill vi vara en attraktiv plats att flytta till behöver vi utvecklas. Den utvecklingen är ej möjlig i ett samhälle som fokuserar på fel saker.

Hur många kommuner ska Åland ha?

Den frågan lämnar jag obesvarad, men konstaterar att ett Åland med 16 kommuner hämmar inte bara servicenivån utan även det åländska näringslivets utveckling. Låt oss börja modernisera Åland nu för att förvissa oss om framtida livs- och utvecklingskraft.”

Därav skickade kommundirektören följande e-brev till VD den 6e augusti 2023:

”Hej Susanne, hoppas att allt är bra med dig.

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
17.10.2023

Jag och flera politiker i Sunds kommun har reagerat på innehållet i ledaren och vi ämnar att ta upp Ålands näringslivs inställning till Sunds kommun på kommande styrelsemöte.

Det finns flera faktapåståenden i din ledare som är felaktiga rent objektivt. *”Utan de stora kommunernas skatteintäkter, satsningar och vilja att utvecklas (till exempel inom digitalisering) skulle Åland inte se ut som det gör i dag. De stora kommunerna är de som håller liv i Åland och som har muskler att jobba med utveckling.”*

”Ålands Näringsliv jobbar för att stärka det åländska näringslivet. Vi är privatfinansierade genom medlemsintäkter, och våra medlemmar finns i alla de åländska kommunerna. Vår målsättning är ett starkt och konkurrenskraftigt näringsliv, med den bakgrunden är det inte svårt att se att 16 kommuner håller tillbaka utvecklingen på Åland. Det hämmar inte bara inom det kommunala utan även inom näringslivet.”

Som du själv implicit anger så är ju Sunds kommun medlem i Ålands näringsliv. Men är det så att Sund är en för liten kommun för er förening så är min personliga uppfattning att kommunen bör ompröva sitt medlemskap i föreningen.

Så min fråga Susanne är om det är något du vill tillägga till din ledare innan den behandlas i Sunds kommunstyrelse?
För min egen personliga del så får du gärna utveckla ditt första stycke och lära mig på vilket vis det endast är de större kommunerna som bidrar till utvecklingen av offentlig sektor (till exempel inom digitalisering).

Du får gärna också berätta på vilket sätt som Sunds kommun har bidragit till att hämma utvecklingen av näringslivet inom Sunds kommun. Du får också gärna kommentera varför t.ex. inte Ålands näringsliv har påtalat detta för Sunds kommun tidigare utan istället väljer att göra detta genom en ledare.

Önskar dig en trevlig sommar.”

Den 12e september kom ett svar per e-post från Ålands näringsliv:
”Hej,

På Ålands Näringslivs styrelsemöte den 21 augusti behandlades den skrivelse som Sunds kommun genom kommundirektör Andreas Johansson skickat per mail till Ålands Näringslivs vd Susanne Olofsson den 4 augusti 2023.

Nedan Ålands Näringslivs styrelse svar:

”På Ålands Näringslivs styrelsemöte den 21.8, där alla styrelsemedlemmar deltog, togs er skrivelse (inskickad per e-mail den 4 augusti) upp till diskussion.

Ålands Näringslivs ståndpunkt är sedan tidigare att kommunfrågan behöver

Organ

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

17.10.2023

diskuteras för att komma fram till på vilket sätt Åland bör organiseras för att hela Åland och även näringslivet skall ges de bästa förutsättningarna.

Det handlar inte om enskilda kommuners specifika verksamhet utan det Ålands Näringsliv vill lyfta upp är hur vi kan nå det som är bäst för Åland. Det är strukturellt utmanande med 16 kommuner, tex beslutsgången när alla kommuner ska höras, kompetensförsörjning, servicenivå, förändringsarbete och utveckling går långsammare, samarbetsavtal, köptjänster eller andra resurskrävande sätt att säkerställa en servicefunktion ska hanteras.

Styrelsen välkomnar även en utredning från ÅSUB gällande de stora skillnaderna i kommunalskatten på Åland och i resten av Finland."

Kommundirektörens förslag:

Konstateras att Ålands näringsliv fört fram påståenden som de sedan ej i sak kan redogöra för och att dessa påståenden är en misskreditering av en av sina medlemmar, Sunds kommun.

Kommunstyrelsen beslutar föreslå inför kommunfullmäktige att kommunfullmäktige ska säga upp Sunds kommuns medlemskap i Ålands näringsliv.

Beslut:

Enligt förslag.

Kfg, § 49
17.10.2023

Förslag från ledamot Susann Eklund att kommunfullmäktige ska besluta enligt kommunstyrelsens förslag.

Förslag från ledamot Sonja Lindström-Winé att ärendet skall återremitteras till kommunstyrelsen för att utreda nyttan för Sunds kommun att vara medlem i näringslivsföreningarna för att sedan ge förslag på vilka föreningar som kommunen ska vara medlem i eller inte.

Sonja Lindström-Winés förslag understöds av ledamot Johan Lindholm.

Ordförande konstaterar att det därmed finns två förslag och att omröstning behöver förrättas. Ordförande frågar om följande omröstningsproposition.

JA för kommunstyrelsens förslag.

NEJ för ledamot Sonja Lindström-Winés förslag.

Omröstningspropositionen godkänns.

Organ

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

17.10.2023

Röstningen utfaller enligt följande:

Johan Lindholm – NEJ

Susann Eklund – JA

Benny Klingberg – JA

Fredrik Lindeman – JA

Annika Kortman – NEJ

Tony Ek – JA

Christer Lindqvist – JA

Heljä Vesterlund – JA

Sonja Lindström-Winé – NEJ

Petter Johansson – JA

Dorita Lindholm – JA

Ordförande konstaterar att kommunfullmäktige med 8 JA-röster mot 3 NEJ-röster har beslutat att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att säga upp kommunens medlemskap i Ålands näringsliv.

Bilaga 1, kfg § 49 (Johan Lindholms skrivelse)

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
17.10.2023

Kfg § 50 Redovisning av uppdrag, utreda Mankalaprincipen

Kst, § 41
24.04.2023

I den av kommunfullmäktige antagna budgeten för år 2023 så finns verksamhetsmål för centralförvaltningen. Punkt 11 så står det: ”Utreda om det går att göra något vettigt av ”Mankalaprincipen””.

Först en beskrivning av Mankalaprincipen. Kortfattat kan man säga att Mankalaprincipen innebär att istället för att ett aktiebolag gör vinst, eller ger aktieutdelning så produceras istället el till självkostnadspris. På det sättet så uppstår ingen vinst i bolaget och resultatet för varje år blir 0 €.

Beroende på hur stor procentuell andel av bolagets aktiestock som en aktör äger så betalar man motsvarande del av kostnaden och får motsvarande andel av elproduktionen.

Ett exempel. Vi säger att Sunds kommun äger 25 % av aktierna i ett bolag som producerar el enligt Mankalaprincipen. Kostnaderna för att producera 1 gigawattimme (GWh) säger vi är 128 818,33 €, då får Sunds kommun betala 32 204,58 € för 0,25 GWh. Ovanstående pris är medvetet satt till den här nivån för att det var medelpriset på elbörser Nordpool under 2022 för elområde SE3 som Åland köper sin el från.

Under år 2022 så förbrukade Sunds kommun 612 137 kWh elenergi, vilket innebär 0,61 GWh. För allt detta så betalade Sunds kommun 109 297,74 € till Ålands Elandelslag. Om ovanstående hypotetiska Mankala-bolag skulle kunna producera el till samma kostnad som medelpriset för elområde SE3 så skulle kostnaden för 0,61 GWh blivit 78 579,17 €. Kommunen skulle alltså i ovanstående exempel sparat cirka 31 000 €. Om produktionskostnaden är lägre än ovanstående blir naturligtvis beloppet som ”sparas in” högre.

För år 2023 så kommer elförbrukningen öka till följd av att Tosarby daghem numer värms med luftvärmepump istället för olja. I ovanstående förbrukning så ingår ej uppvärmning av Mångstekta hyreshus eller av Tallgården, skolan, biblioteket etc. eftersom de byggnaderna värms upp av pellets eller olja.

Om Sunds kommun skulle vilja producera el i egen regi så behöver inte Mankalaprincipen tillämpas, eller så tillämpas den automatiskt beroende på hur man ser det.

Det går att producera energi på följande sätt; vattenkraft, kärnkraft, vindkraft, kraftvärme, solceller/solenergi, eller kol, olja och naturgas.

Det finns även ett annat budgetmål i kommunens budget under 2023 som lyder: ”Utreda om det går att öka produktionen av förnyelsebar energi på kommunens fastigheter”, som bereds parallellt med detta ärende.

Organ

Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

17.10.2023

För att besvara uppdraget enligt ordalydelsen så går det endast att ”göra något vettigt av Mankalaprincipen” tillsammans med andra kommuner. Det bästa sättet att ta reda på detta är att efterhöra hos de övriga norråländska kommunerna om de skulle vara intresserade av att grunda ett Mankalabolag som producerar energi. Kommundirektören har haft lite brevväxling med de andra direktörerna på norra Åland men det rakaste torde vara att ställa frågan rakt till de övriga kommunerna.

När svar inkommit från de övriga norråländska kommunerna så behandlas budgetmålen på nytt i kommunstyrelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen i Sund efterhör med de övriga norråländska kommunerna om de är intresserade av gemensam kraftproduktion i enlighet med Mankalaprincipen. I det fall som det finns ett intresse så skulle exempelvis en gemensam arbetsgrupp kunna tillsättas.

Kommunstyrelsen i Sund önskar sig ett svar innan 31.8.2023.

Beslut:

Enligt förslag.

Kst, § 104

25.09.2023

Finströms kommunstyrelse har svarat på kommunens förfrågan och Finströms svar sammanfattas såhär (7.7.2023, § 84):

”Kommunen är en relativt stor elkonsument fördelat enligt:

- Kommunens lokaler, ca 600 000kWh
- Kommunens hyreshus, ca 100 000kWh
- Finströms kommunaltekniska AB, ca 55 000kWh
- Norra Ålands avloppsvatten AB, ca 350 000kWh.

Dessa har eltariffer vilka är uppbyggda på olika sätt beroende av nyttjande. Större fastigheter har en hög och låg tariff (högre pris på dagen och lägre på natten) Mindre fastigheter och Finströms kommunaltekniskas stationer har normalt tariff Norra Ålands avloppsvatten har spotpris med månadsmedelvärde + en liten marginal.

Om man via ett gemensamt ägt energibolag tänker ersätta elen man nyttjar idag bör avkastningspotentialen vara i linje med vad nuvarande vindenergibolag har för avkastning på sitt kapital. En ytterligare vinning skulle vara den gröna profilen då dagens energimix hos ÅEA:s inköp motsvarar ca 92g CO₂/kWh medans grön el enbart bidrar med ca 15gCO₂/kWh. Detta kan dock även uppnås med att teckna gröna elavtal. Frågan om att samäga pannanläggningen vid Ålands skogsindustrier var upp på bordet vid senaste avtalsförnyelsen och kan utvärderas på nytt vid nästa avtalsförnyelse och konstaterar att vidare åtgärder skulle förutsätta konkretisering och tillgång till någon form av energikälla med en förutsägbar energiproduktion.”

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
17.10.2023

Saltviks kommunstyrelse har svarat på kommunens förfrågan och Saltviks svar sammanfattas såhär (28.8.2023, § 135):

”Kommunstyrelsen tackar för förfrågan och meddelar Sunds kommun att ärendet är intressant. Samtidigt meddelar kommunstyrelsen att Saltvik inte är beredda att lägga tid på att i detta skede delta i en gemensam arbetsgrupp gällande frågan.”

Geta kommunstyrelse har svarat på kommunens förfrågan och Getas svar sammanfattas såhär (6.9.2023, § 135):

”Kommunstyrelsen i Geta beslutar att meddela Sunds kommunstyrelse att intresse för att utreda förutsättningarna för gemensam kraftproduktion finns och att vid behov utser kommunstyrelsen representanter till en arbetsgrupp.

Vårdö kommunstyrelsen har svarat på kommunens förfrågan och svaret sammanfattas såhär (13.9.2023, § 88): Kommunstyrelsen låter meddela Sunds kommun att man finner intresse i tanken på gemensam kraftproduktion i enlighet med Mankala-principen, men att man sett till rådande läge och frågans utveckling inte ser förutsättningar för dess genomförande.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen konstaterar att av de inkomna svaren att endast Finströms kommun har lagt ner lite beredning på ärendet.

Att samarbeta med Finströms kommun vore väl möjligt i och för sig. Men ett annat och bättre sätt att komma vidare inom ram för den så kallade Mankala-principen skulle vara att söka sig gentemot fastlandet och de nyetableringar av kraftproduktion som sker där.

Givet att Sunds kommun endast förbrukar ca 0,6 GWh / år och att det i det här sammanhanget är väldigt lite elförbrukning så är nyttan att ensamt ingå ett samarbete inom ramen för Mankalaprincipen ej värt besväret.

Det mest vettiga vore att Ålands elandelslag i sådana fall engagerar sig i ärendet för hela Ålands del. Ett sådant engagemang torde kunna minska elpriserna för konsumenterna för alla anslutna elandelskunder.

Ärendet skickas därför till Ålands elandelslag för eventuell vidare hantering.

Ärendet skickas även till kommunfullmäktige för kännedom.

Beslut:

Enligt förslag.

Organ
Kommunfullmäktige
Kfg, § 50
17.10.2023

Sammanträdesdatum
17.10.2023

Beslut:
Ärendet antecknas till kännedom.

Organ
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
17.10.2023

FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING**BESVÄRSFÖRBUD**

Vad förbudet grundar sig på	Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning, utlåtande eller verkställighet, kan enligt § 112 kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet. Paragrafer 43-47, 50
	Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom skriftligt rättelseyrkande enligt § 110 kommunallagen kan framställas över beslutet. (sen instruktioner nedan under rättelseyrkanden) Paragrafer -
	Enligt § 5 Förvaltningsprocesslagen/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut. Paragrafer och grund för besvärsförbudet: -

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE

Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas, samt tid för yrkande av rättelse	Den som är missnöjd med nedan nämnda beslut kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmar. Myndighet hos vilken rättelse yrkas: Kommunstyrelsen i Sund Norra Sundsvägen 361, Björby AX-22520 Kastelholm Paragrafer: - Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet lagts fram offentligt på den digitala anslagstavlan.
Rättelseyrkandets innehåll	Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

Organ
Kommunfullmäktige
KOMMUNALBESVÄR

Sammanträdesdatum
17.10.2023

Besvärmyndighet och besvärstid	<p>I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av en som är part eller kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. beslutet tillkommit i felaktig ordning, 2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller 3. beslutet annars strider mot lag. <p>Besvärmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn</p> <p>Paragrafer: 42, 47-49</p> <p>Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet.</p> <p>En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet publicerats på den digitala anslagstavlan.</p>
---------------------------------------	---

FÖRVALTNINGSBESVÄR

Besvärmyndighet och besvärstid	<p>Besvärmyndighet är Ålands förvaltningsdomstol PB 31 22101 Mariehamn</p> <p>Paragrafer: -</p> <p>Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet.</p>
---------------------------------------	--

BESVÄRSSKRIFT

<p>Besvärsskrift</p> <p>I besvärsskriften skall anges ändringssökandes namn, yrke, boningsort och adress</p> <ol style="list-style-type: none">
1. vilket beslut som överklagas
2. vilka ändringar som yrkas i beslutet
3. motiveringar till att beslutet bör ändras <p>Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökande själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också yrke, boningsort och postadress anges.</p> <p>Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia, och intyg om den dag från vilken besvärstiden skall räknas.</p>
<p>Inlämnande av besvärshandlingarna</p> <p>Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.</p>